

کتاب نرم افزار ام. آر. پی

دکتر مهدی محسنیان راد

پژوهشگاه تحقیقات و فناوری، اوجاوی
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

کتاب نرم افزار ام. آر. پی

دکتر مهدی محسنیان راد

ناشر: پژوهشکده مطالعات فرهنگی و اجتماعی

ویراستار: زکاتنوشه و سمیه سیاهپشت

صفحه‌آر: سمیه شاه‌علی‌زاده

لیتوگرافی: تارنگ

چاپ اول: بهار ۱۳۹۰

تیراژ: ۱۰۰۰

قیمت نسخه حرفه‌ای: ۱۴۸۰۰۰ تومان

قیمت نسخه دانشجویی: ۴۸۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۵۵۶۷-۲۱-۲

نشانی: تهران، خیابان پاسداران، خیابان شهید مومن نژاد (گلستان یکم)، شماره ۱۲۴، تلفن: ۲۲۵۷۰۷۷۷

سایت: www.iscs.ac.ir

پست الکترونیکی: info@iscs.ac.ir

کلیه آثار منتشره این پژوهشکده در جهت ایجاد فضای آزاد علمی و نظر شخصی نویسندگان محترم آن است و لزوماً مورد تایید این پژوهشکده نیست.

سرشناسه: محسنیان راد، مهدی، ۱۳۳۴

عنوان و نام پدیدآور: کتاب نرم افزار ام. آر. پی / مهدی محسنیان راد

مشخصات نشر: تهران: پژوهشکده مطالعات فرهنگی و اجتماعی، ۱۳۸۹.

مشخصات ظاهری: ۳۷۶ ص.: مصور، جدول.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۵۵۶۷-۲۱-۲

موضوع: علوم انسانی - تحقیق - نرم افزار.

شناسه افزوده: پژوهشکده مطالعات فرهنگی و اجتماعی.

رده‌بندی کنگره: AZ۱۸۶/م۲۷ ک ۲۱۳۸۸

رده بندی دیویی: ۰۰۱/۳

شماره کتابشناسی ملی: ۱۸۰۲۱۳۰

فهرست

لطفاً به نکات زیر توجه فرمایید:	پانزده
دیباجه پژوهشکده	هفده
مقدمه	۱

فصل اول - فرمان‌های الف؛ خلق و تغییر پیکره اطلاعاتی

فرمان‌های اصلی ام. آر. پی	۹
بخش فرمان الف - ۱: خلق سه نوع پیکره اطلاعاتی	۱۱
فرمان الف-۱-۱: خلق پیکره نوع اول؛ حاوی انواع سلول‌های اطلاعاتی (به جز سلول‌های صوتی - تصویری و اتاق گفت‌وگو)	۱۳
- معرفی انواع سلول‌های اطلاعاتی مورد استفاده در پیکره‌های اطلاعاتی نوع اول	۱۴
۱- سلول تک‌کد	۱۴
۲- سلول عددی	۱۶
۳- سلول رقمی	۱۹

- ۴- سلول چندکد ۲۰
- ۵- سلول بافتی ۲۲
- ۶- سلول حرفی ۲۳
- ۷- سلول کلید واژه ۲۵
- ۸- سلول زمانی ۲۷
- ۹- سلول زمانی تجمعی ۲۷
- ۱۰- سلول تاریخی ۲۸
- ۱۱- سلول تاریخی تجمعی ۲۹
- ۱۲- سلول عکسی ۲۹
- ۱۳- سلول برگه ۳۰
- ۱۴- سلول شمارنده ۳۱
- انتخاب نام مناسب برای پیکره ۳۱
- چند مثال برای آگاهی از شیوه تهیه نقشه پیکره‌های نوع اول ۳۳
- نمونه‌ای برای تحقیقات به روش کتابخانه‌ای یا اسنادی ۳۳
- نمونه‌ای برای تحقیقات به روش پرسشنامه‌ای (پیمایشی) ۳۶
- نمونه‌ای برای تحقیقات به روش تحلیل محتوای متون و تصاویر ثابت ۴۵
- شیوه «وزن‌دهی» به سلول‌های چندکد در تحلیل محتوا ۴۹
- کدگذاری و کدگذاری معکوس در تحلیل محتوا ۵۲
- فرمان الف - ۱ - ۲- خلق پیکره نوع دوم (حاوی سلول‌های صوتی - تصویری) ۵۳
- تهیه نقشه پیکره نوع دوم (صوتی - تصویری) ۵۷
- نمونه‌ای برای تحقیقات به روش تحلیل محتوای فیلم‌های سینمایی یا برنامه‌های رادیو - تلویزیونی ۵۷
- فرمان الف - ۱ - ۳- خلق پیکره نوع سوم: حاوی سلول‌های اتاق گفت‌وگو ۶۵
- انجام نمونه‌گیری تصادفی و ذخیره نمونه به صورت متن ۶۵
- تهیه نقشه پیکره نوع سوم ۶۶
- نمونه‌ای برای تحقیقات به روش تحلیل محتوای اتاق گفت‌وگو ۶۷
- بخش الف - ۲- ساخت زیرپیکره اطلاعاتی ۷۱

- الف ۲- ۱: ساخت زیرپیکره بر اساس کد یا محتوای خاص سلول‌ها ۷۲
- الف ۲- ۲: ساخت زیرپیکره بر اساس پشت‌نمره کد یا محتوای سلول خاص ۷۶
- بخش الف ۳: مشاهده ساختار پیکره اطلاعاتی ۷۸
- الف ۳- ۱: مشاهده ساختار پیکره اطلاعاتی (به جز پیکره‌های صوتی - تصویری) و اعمال برخی تغییرات در فرمان‌ها ۷۸
- الف ۳- ۲: مشاهده ساختار پیکره اطلاعاتی نوع دوم ۷۹
- بخش الف ۴: نمایش شناسنامه پیکره ۸۰
- بخش الف ۵: نابود کردن پیکره اطلاعاتی ۸۱
- الف ۵- ۱: نابودی پیکره یا زیرپیکره (به جز پیکره‌های صوتی و تصویری) ۸۱
- الف ۵- ۲: نابودی پیکره یا زیرپیکره صوتی - تصویری ۸۳
- بخش الف ۶: افزودن سلول عددی وابسته جدید ۸۴
- بخش الف ۷: معرفی سلول‌ها در حین تزریق اطلاعات ۸۵
- بخش الف ۸: پیوند طولی یا عرضی پیکره‌ها ۸۶
- پیوند طولی ۸۶
- پیوند عرضی ۸۸
- بخش الف ۹: اجرای تغییر فرمول عددی وابسته در همه اعضا ۸۹

فصل دوم - فرمان‌های ب؛ تزریق و تعویض داده در سلول‌های اطلاعاتی

- بخش فرمان ب ۱: تزریق داده ۹۲
- پنجره «فهرست پیکره‌های موجود» ۹۲
- پنجره تزریق داده ۹۴
- ۱- دکمه شمایل «احضار پیکره» ۹۵
- ۲- دکمه «جست‌وجو و تعویض» ۹۵
- فرمان «برو به»: ۹۶
- فرمان تعویض: ۹۶
- فرمان جست‌وجو: ۹۹
- ۳- دکمه ضبط: ۱۰۰
- ۴- دکمه ثابت‌ها: ۱۰۰
- ۵- دکمه تعیین عرض مناسب برای سلول‌ها: ۱۰۱

۱۰۲	۶- دکمه تعیین سلول‌های قابل رؤیت:
۱۰۴	۷- دکمه «ورود اولین زمان یا تاریخ»:
۱۰۶	۸- دکمه «ویرایش برگه»:
۱۰۸	۸- ۱- دکمه افزودن منبع
۱۰۹	۸- ۲- دکمه ویرایش منبع
۱۰۹	۸- ۳- دکمه حذف منبع
۱۰۹	۸- ۴- دکمه انتقال منبع
۱۰۹	- قاب جست‌وجوی منبع
۱۱۰	۸- ۵- دکمه انتقال تغییر فونت
۱۱۰	۸- ۶- دکمه FA
۱۱۰	۸- ۷- دکمه EN
۱۱۰	۸- ۸- دکمه راست‌چین
۱۱۰	۸- ۹- دکمه چپ‌چین
۱۱۰	۸- ۱۰- دکمه مارکر
۱۱۰	۸- ۱۱- دکمه Redo
۱۱۰	۸- ۱۲- دکمه Undo
۱۱۰	۸- ۱۳- دکمه Underline
۱۱۰	۹- دکمه «افزودن یا ویرایش عکس»
۱۱۱	۱۰- دکمه «تزریق اطلاعات از Word»
۱۱۳	- قاب «تعیین شماره جدول در فایل مبدأ»
۱۱۳	- قاب «انتخاب شماره ستون جدول»
۱۱۴	- قاب «انتخاب شروع شماره عضو»
۱۱۴	- قاب «تعیین شماره سلول مقصد»
۱۱۶	۱۱- دکمه افزودن اعضا با سلول‌های تهی:
۱۱۷	۱۲- دکمه بازسازی پیکره
۱۱۸	۱۳- دکمه تغییر فونت:
۱۱۸	۱۴- دکمه تغییر رنگ:

- ۱۵- دکمه «یادداشت»..... ۱۲۰
- ۱۶- دکمه «نمایش قوم راهنما»..... ۱۲۰
- ۱۷- دکمه «شماره عضو جاری»..... ۱۲۱
- بخش ب - ۲: تعویض کد سلول‌های غیر حرفی..... ۱۲۱
- تعویض، بی‌توجه به کد قبلی:..... ۱۲۳
- تعویض، با توجه به کد قبلی:..... ۱۲۳
- تعویض، با توجه به کد قبلی و مشروط:..... ۱۲۴
- بخش ب - ۳: جستجوی محتوای سلول‌ها، غلط‌یابی و اصلاح..... ۱۲۶
- بخش ب - ۴: کدگذاری سلول‌های عددی یا رقمی..... ۱۲۷
- بخش ب - ۵: کدگذاری سلول‌های حرفی و کلیدواژه..... ۱۲۹
- کدگذاری سلول‌های حرفی..... ۱۳۰
- کدگذاری سلول‌های کلیدواژه..... ۱۳۲
- کدگذاری خودکار گزاره‌ها..... ۱۳۳
- بخش ب - ۶: ادغام کدهای سلول چند کلمه..... ۱۳۵

فصل سوم - فرمان‌های ج؛ جابه‌جایی و پشتیبان‌گیری از پیکره

- بخش فرمان ج - ۱: تهیه نسخه پشتیبان از پیکره‌های موجود..... ۱۳۷
- بخش ج - ۲: فشرده کردن یک پیکره خاص..... ۱۳۹
- بخش ج - ۳: باز کردن نسخه پشتیبان یا پیکره خاص فشرده شده..... ۱۴۰
- بخش ج - ۴: ارسال و دریافت پیکره‌ها از طریق دیسکت، لوح فشرده و درگاه UBS..... ۱۴۱
- دریافت پیکره..... ۱۴۱
- ارسال پیکره..... ۱۴۱

فصل چهارم - فرمان‌های د؛ محاسبات آماری

- بخش فرمان د - ۱: تعیین حجم نمونه تصادفی..... ۱۴۴
- بخش فرمان د - ۲: محاسبه مقیاس‌های پیوستگی و پراکندگی..... ۱۴۵
- گزینه الف - اجرای عملیات از طریق احضار پیکره یا زیرپیکره..... ۱۴۶
- گزینه ب - اجرای عملیات از طریق ورود اطلاعات، به صورت دستی..... ۱۴۷

- بخش فرمان د-۳: محاسبه ضریب همبستگی برای داده‌های فاصله‌ای و نسبی..... ۱۴۸
- بخش فرمان د-۴: محاسبه ضریب همبستگی برای داده‌های رتبه‌ای..... ۱۵۰
- د-۴-۱ - ضریب همبستگی رتک‌بای سریال..... ۱۵۰
- د-۴-۲ - ضریب همبستگی اسپیرمن رتک..... ۱۵۲
- د-۴-۳ - ضریب همبستگی کندال تاو..... ۱۵۳
- بخش فرمان د-۵: محاسبه ضریب همبستگی برای داده‌های اسمی..... ۱۵۴
- د-۵-۱: محاسبه ضریب همبستگی فی..... ۱۵۴
- د-۵-۲: محاسبه ضریب همبستگی تتراکوریک..... ۱۵۶
- د-۵-۳: محاسبه ضریب همبستگی بای سریال..... ۱۵۸
- د-۵-۴: محاسبه ضریب همبستگی پوینت بای سریال..... ۱۶۰
- د-۵-۵: آزمون کای اسکویر..... ۱۶۱
- د-۵-۵-۱: مشاهده جدول در نوبت آزمون کای اسکویر..... ۱۶۵
- د-۵-۵-۲: جدول در نوبت آزمون کای اسکویر..... ۱۶۶
- د-۵-۵-۳: آزمون کای اسکویر، جدول ورود دستی..... ۱۶۷
- بخش د-۶: محاسبه روایی..... ۱۶۷
- بخش فرمان د-۷: ساخت انواع جداول و مدل‌ها..... ۱۷۲
- د-۷-۱: معرفی سرردیف‌های جداول..... ۱۷۲
- د-۷-۲: ساخت جداول اولیه از مجموع سلول‌های تک‌کد و کدهای بیرونی..... ۱۷۴
- د-۷-۳: ساخت جداول فراوانی نهایی..... ۱۷۷
- د-۷-۳-۱: ساخت جدول فراوانی از کدهای سلول تک‌کد یا کدهای بیرونی دیگر سلول‌ها..... ۱۸۱
- د-۷-۳-۲: ساخت جدول فراوانی از محتوای سلول‌های عددی به صورت ستونی..... ۱۸۲
- د-۷-۳-۳: ساخت جدول فراوانی از کدهای بیرونی چندکد و بافتی..... ۱۸۶
- د-۷-۳-۴: ساخت جدول فراوانی از محتوای سلول‌های چندکد و بافتی..... ۱۸۷
- بخش د-۷-۴: تقارن گیری و مدل سازی از محتوای سلول‌های چندکد و تقارن گیری از برخی سلول‌های دیگر..... ۱۸۹
- د-۷-۴-۱: تقارن کدهای درون سلول چندکد و ساخت مدل تقارن..... ۱۹۱
- تولید جدول ماتریس فراوانی‌ها از سلول چند کد..... ۱۹۱
- تولید جدول ماتریس ضرایب همبستگی از سلول چند کد..... ۱۹۳

۱۹۸	ساخت مدل تقارن از محتوای سلول‌های چندکد
۱۹۸	گام نخست - تعیین شعاع بزرگ‌ترین دایره:
۱۹۹	۱- قاب تعیین نحوه نمایش شماره دایره
۲۰۰	۲- قاب انتخاب دایره مورد نظر:
۲۰۰	۳- قاب انتخاب حداقل فراوانی جهت رسم:
۲۰۰	۴- قاب تعیین حداقل همبستگی جهت رسم
۲۰۱	۵- تعیین درجه ظهور پنجره تعیین مشخصات دایره
۲۰۱	گام دوم - چیدن دایره‌ها:
۲۰۲	گام سوم - تعیین نمایش حداقل همبستگی:
۲۰۵	گام چهارم - تعیین ضخامت محیط دایره‌ها:
۲۰۵	گام پنجم - تعیین نوع هاشور هر دایره:
۲۰۶	گام ششم - افزودن متن:
۲۰۶	گام هفتم - تعیین مشخصات متون:
۲۰۷	گام هشتم - ثبت و ذخیره تصویر مدل:
۲۱۲	گام نهم - مشاهده و کپی برداری مدل‌های ترسیم‌شده:
۲۰۸	گام دهم - حذف دایره زائد (در صورت لزوم):
۲۰۹	د- ۲-۴-۷: ساخت دیگر ماتریس‌ها و جداول تقارن:
۲۰۹	د- ۲-۴-۷-۱: تقارن چندتایی درون یک سلول چندکد:
۲۱۰	د- ۲-۴-۷-۲: تقارن کدهای درون دو سلول چندکد:
۲۱۳	د- ۲-۴-۷-۳: تقارن کدهای درون سلول چندکد با سلول تک‌کد:
۲۱۴	د- ۲-۴-۷-۴: تقارن کدهای درون سلول‌های باقی:
۲۱۴	د- ۲-۴-۷-۵: تقارن کدهای درون دو سلول تک‌کد یا کدهای جانبی دو سلول برون‌کد:

فصل پنجم - فرمان‌های ه: تحلیل و تفسیرهای آماری

۲۱۷	بخش فرمان ه- ۱: مقایسه دو نسبت
۲۱۷	ه- ۱- ۱: مقایسه دو نسبت در نمونه‌های مستقل
۲۲۰	ه- ۱- ۲: مقایسه دو نسبت در نمونه‌های وابسته
۲۲۳	بخش ه- ۲: مقایسه دو میانگین

۲۲۳	 ۵-۲: مقایسه دو میانگین در نمونه‌های مستقل
۲۲۵	 ۵-۲: مقایسه دو میانگین در نمونه‌های وابسته
۲۲۷	 بخش ۵-۳: مقایسه دو واریانس
۲۲۷	 ۵-۳-۱: مقایسه دو واریانس در نمونه‌های مستقل
۲۲۸	 ۵-۳-۲: مقایسه دو واریانس در نمونه‌های وابسته
۲۳۰	 بخش ۵-۴: مقایسه دو ضریب همبستگی پیرسون
۲۳۱	 ۵-۴-۱: مقایسه دو ضریب همبستگی پیرسون از دو نمونه مستقل: ..
۲۳۲	 ۵-۴-۲: مقایسه دو ضریب همبستگی پیرسون از دو نمونه وابسته: ..
۲۳۳	 بخش ۵-۵: تحلیل واریانس یک‌عاملی
۲۳۴	 - تحلیل واریانس یک‌عاملی از طریق انتخاب چند سلول عددی
۲۳۷	 - تحلیل واریانس یک‌عاملی از طریق انتخاب چند کد از یک سلول عددی
۲۳۸	 بخش ۵-۶: تحلیل واریانس دو‌عاملی
۲۴۲	 بخش ۵-۷: آزمون کروسکال-والیس
۲۴۳	 بخش ۵-۸: آزمون فریدمن
۲۴۴	 بخش ۵-۹: مقایسه دو ضریب همبستگی مربوط به داده‌های رتبه‌ای (آزمون من-وایت‌نی) ...

فصل ششم - فرمان‌های تحلیل‌های کیفی - کمی

۲۵۰	 بخش و-۱: رونوشت‌برداری از محتوای پیکره
۲۵۱	 بخش و-۲: رونوشت‌برداری از پیکره، بر اساس پشت‌نمره سلولی خاص
۲۵۵	 بخش و-۳: رونوشت‌برداری متمرکز بر سلول‌های حرفی و کلیدواژه
۲۵۶	 - کارکرد و نحوه عمل گزینه‌های پنج‌گانه فرمان و-۳
۲۵۶	 ۱- قاب «شماره سلول مینا»
۲۵۶	 ۲- گزینه «تعیین نحوه نمایش»
۲۵۷	 ۳- تعیین «پیش عبارت، یا پس عبارت، برای نشستن در آغاز یا انتهای محتوای سلول مینا»
۲۵۸	 ۴- انتخاب سلول اتصال
۲۵۹	 ۵- اولویت‌بندی نمایش، از طریق ردگیری کلمات
۲۶۰	 بخش و-۴: دسته‌بندی و رونوشت‌برداری از سلول‌های برگه

فصل هفتم؛ تحلیل محتوای فیلم‌های سینمایی و برنامه‌های رادیو- تلویزیونی

بخش ز-۱: مشاهده اولیه فایل صوتی - تصویری انتقالی به برنامه	۲۶۵
بخش ز-۲: تحریک سلول‌های صوتی - تصویری (اجرای تحلیل محتوا)	۲۶۶
۱- دکمه بزرگ‌نمایی فیلم:	۲۶۸
۲- دکمه تعیین فونت حروف و جوه متغیر یا سلول‌های صوتی - تصویری:	۲۶۸
۳- دکمه تعیین جانمایی و جوه در فضای موجود:	۲۶۹
۴- دکمه بازنشانی پیش فرض و جوه:	۲۶۹
۵- دکمه تعیین بافت‌های مورد نظر برای تحریک:	۲۶۹
۶- دکمه بزرگ‌نمایی نوشته داخل سلول صوتی - تصویری:	۲۷۱
۷- دکمه شروع تحریک و جوه:	۲۷۱
۸- دکمه تعیین تمرکز روی زمان مشخص:	۲۷۲
بخش ز-۳: مشاهده پیکره صوتی - تصویری تحلیل محتوا شده	۲۷۲
بخش ز-۴: تبدیل پیکره نوع دوم (صوتی - تصویری) به پیکره نوع اول	۲۷۳
- ویژگی‌های پیکره‌های تبدیلی بی‌نشانه	۲۷۳
بخش ز-۵: ساخت پیکره چندک مرتبط (پیکره‌های تبدیلی با نشانه)	۲۷۶
بخش ز-۶: گزارش از انواع تقارن‌های مربوط به سلول‌های صوتی - تصویری	۲۷۹

فصل هشتم؛ شیوه‌نامه بکارگیری روش «تحلیل محتوای عمقی»

و اجرای آن به وسیله نرم افزار ام. آر. پی

مقدمه	۲۸۱
۱. گزاره‌ها	۲۸۶
۲. شماره شناسایی گزاره	۲۸۸
۳. «کلیدگزاره»	۲۹۱
۴. داده‌های کمی	۲۹۷
۱-۴. درصد حضور	۲۹۸
۲-۴. کدهای زمینه صریح (تقارن گزاره‌ها)	۳۰۰
استفاده از روش تحلیل محتوای عمقی، برای کشف بازنمایی‌ها	۳۰۲
شیوه جمع‌بندی و نتیجه‌گیری در تحلیل محتوای عمقی	۳۱۶
الف - گزارش تحلیل آماری	۳۱۶
ب - ارائه مجموع یا بخشی از گزاره‌های هر کد به عنوان شاهد	۳۱۸

- ج - ارائه گزارش تقارن کدهای مضامین در متن ۳۱۹
- مدل تقارن پاداش‌ها در قرآن ۳۲۰

پیوست‌ها

- پیوست ۱- روش‌ها و فرمول‌های آماری در بخشی از کتب فارسی ۳۲۱
- پیوست ۲- دعوت‌نامه اولین اجلاس معرفی نرم‌افزارام. آر. پی (آبان ۱۳۸۵) ۳۴۰
- پیوست ۳- پاسخ‌نامه جناب آقای دکتر کاظم معتمدنژاد به پرسش‌نامه توزیع‌شده در اجلاس آبان ۱۳۸۵ ۳۴۱
- پیوست ۴- ثبت نرم‌افزارام. آر. پی به شماره ۱۰۴۴۷-۱۳۸۶/۶/۱۹ در کتابخانه ملی ایران ۳۴۲
- پیوست ۵- اعلام نظر شورای عالی انفورماتیک: ۳۴۳
- پیوست ۶- گواهی تأیید نرم افزار از معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور: دبیرخانه شورای عالی انفورماتیک کشور. مورخ ۱۳۸۹/۵/۳ ۳۴۴
- پیوست ۷- پروانه انتشار نرم افزار به شماره ۱-۰۹۳۷۴۸۸۳۴۸-۱۰ مورخ ۸۹/۶/۲۹ ۳۴۵
- فهرست منابع و مآخذها ۳۴۷
- معرفی پدیدآورنده اثر ۳۵۱